

БИБЛИОТЕКАР – ПОКРЕТАЧ ТИМСКОГ РАДА

Љиљана Ћорђевић, школски библиотекар

ОШ „Бранко Пешић“, Земун

и- мејл: idjordjevic06@gmail.com

Сажетак: Многи сматрају да је увођење пројектне наставе у образовни систем скорашњег датума и да је повезано са новим технологијама. Међутим, већ тридесетих година прошлог века два педагога, Девеј и Килпатрик, уводе у литературу и образовну праксу израз пројектна настава, коју алтернативно називају и образовање искуством. Њихова жеља је била да се у традиционалну наставу уведу истраживачке методе и да се повећа активност ученика. Данас постоје земље које у својим документима дефинишу у ком проценту наставу треба реализовати употребом пројектне наставе, јер је сматрају врло корисном за остваривање већег броја вредних и важних образовних и васпитних циљева (В. www.kreativnaskola.rs)

Кључне речи: пројектна настава, тимски рад, библиотекар у настави, квиз.

Радим на месту библиотекара у ОШ „Бранко Пешић“ у Земуну, коју похађају деца из маргинализованих насеља. То су деца повратници из западних земаља, (поједини тамо рођени и одрасли) или деца расељена са Косова. Њихово знање о граду у којем живе је веома оскудно и не може се надокнадити тиме што их повремено водимо на различите културне и спортске манифестације за које успемо да добијемо бесплатне улазнице.

Ако кажем „Сви грешимо!“, није ми неко оправдање. Понео ме наслов, занимљив, едукативан, посебно нашим ученицима, који се крећу углавном у кругу свога насеља. У актуелном каталогу за куповину књига пре неку годину, видела сам занимљив наслов *Зато што волим Београд*. То је књига која садржи 140 питања и одговора која обухватају све оно најзначајније и најрепрезентативније о Београду. Када сам добила књигу, схватила

сам да није за ширу употребу у издању каквом је урађена у издавачкој кући ENCOBOOK (димензије: 6,5 X 17, 140 питања са понуђена 3 одговора – један је тачан, а до решења се долази греб-греб системом). Када први ученик дође до одговора, књига више није занимљива, а као део библиотечке грађе пожељно је да прође кроз руке што већег броја корисника.

Обавеза библиотекара је да сваку публикацију учини доступном што већем броју корисника. Пошто су средства за куповину књига у школи веома скромна, желела сам да на неки начин оправдам куповину ове књиге. Размишљала сам како да садржај књиге учиним доступним што већем броју ученика.

Одлучила сам да скенирам сваку страницу књиге и направим квиз-презентацију. Укључила сам разредне старешине одељења седмог разреда, наставнице информатике, историје, географије. Од 140 питања, колико садржи књига, изабрале смо 60 која нису превише захтевна, дакле, прилагођена ученицима и времену трајања квиза (један школски час). Договорено је и да прикупљање знања траје нешто више од два месеца и да сваки наставник помаже ученицима да дођу до одређене информације. Такође, договорено је да се адекватно награде победници квиза, што је саопштено и ученицима и тако је постигнут такмичарски дух.

Ученици су на редовним часовима у библиотеци били упознати са питањима, могли су да траже помоћ од библиотекара (референсне збирке – енциклопедије и лексикони, годишњаци, алманаси, приручници; речници, географски извори, атласи, историјски извори, адресари и библиографски приручници). На часовима информатике су уз помоћ наставника одговоре тражили на интернету, а оно што тамо нису нашли питали су наставнике историје и географије. На такмичењу су били присутни: директор школе, представници ПП службе и колеге које су желеле да прате завршницу овог такмичења. Договорено је да ученици изаберу представнике одељења који ће одговарати на питања. Одређен је наставник који је пратио које се одељење прво јавља да одговара.

Слика 1. Насловне корице књиге *Зато што волим Београд*

1.1. Пројектна настава- квиз: ЗАТО ШТО ВОЛИМ БЕОГРАД

Литература: *Путовање Београдом*, Маја Енис; издање ЕпсоBook из Старе Пазове, 2009.

Реализатори: разредне старешине, наставник географије, наставник информатике, наставник историје и библиотекар

Учесници: ученици VII-1, VII-2, VII-3 и VII-4

Циљ пројекта: упознавање ученика са историјом, културно-историјским споменицима, важнијим установама и географским положајем града у којем живе.

Планирано је да припрема ученика траје током октобра и новембра месеца, а почетком децембра да у виду такмичења међу разредима извршимо проверу знања.

I фаза: На часовима разредног старешине, редовним часовима историје, географије, информатике и у библиотеци ученици ће бити упознати са пројектом, реализацијом, начинима прикупљања информација, правилима квиза и исходом такмичења (наградама).

II фаза: Наставници историје, географије и разредне старешине ће на часовима које за то предвиде обрађивати теме и области везане за одређена питања уз помоћ публикације М. Енис, *Путовање Београдом* (друга половина октобра).

III фаза: Ученици ће на препоруке наставника проналазити одговоре на питања уз помоћ библиотекара и наставника информатике и тако прикупљати материјал за завршно такмичење (у току новембра месеца).

IV фаза: Провера наученог уз помоћ квиза приказаног на видео-биму у виду такмичења међу одељењима (почетком децембра).

Подела награда најбољем одељењу и појединцу.

Активности наставника: организује, припрема, прати, помаже, мотивише, планира, учествује, вреднује.

Активности ученика: усваја нова знања, дефинише нове појмове, именује, посматра, пише, комбинује, решава проблеме, схвата неопходност примене стечених знања на конкретним примерима, развија тачност, уредност и одговорност према раду, смисао за практичну примену стечених знања и вештина, препознаје области примене стечених знања и вештина у другим предметима.

Наставне методе: метода усменог излагања – при тумачењу и обради новог градива; метода демонстрације – показују се решења постављених задатака на рачунару; метода самосталних вежби – ученици самостално изводе постављени задатак на рачунару; метода разговора/дијалога– при анализи задатака.

Наставни принципи: принцип систематичности и поступности–настава се базира на претходно усвојеном градиву, ново градиво се обрађује постепеним увођењем нових појмова, а задаци се решавају од једноставнијих ка сложенијим; принцип очигледности и апстрактности – демонстрацијом коришћења сервиса на интернету и библиотечке грађе; принцип индивидуализације и социјализације (ученици решавају задатке самостално или у групи).

Потребна наставна средства и прибор: публикација *Зато што волим Београд*, М. Енис, рачунар са пратећим прибором и везом са интернетом, квиз презентација, енциклопедије и лексикони, годишњаци, алманаси, приручници, речници, географски извори, атласи, историјски извори, адресари и библиографски приручници.

Васпитно-образовни задаци: оспособљавање ученика за самосталан рад; развијање такмичарског духа; подстицање на истраживачки рад; самостално коришћење одговарајуће литературе-сналажење у библиотеци; претраживање корисних сајтова-употреба рачунара у циљу стицања знања; подстицање ученика да активно учествују на часу; развијање код ученика сналажљивости и самосталности у раду; развој осећања задовољства и сопствене вредности због оспособљености да користе рачунар и сервисе на интернету као и претраживање литературе у библиотеци; ученици се мотивишу за рад, логичко мишљење и закључивање; развој и подстицање културе комуникације и сарадње; развијање радних навика и културе рада; развити код ученика вештину за примену стечених знања.

Циљеви: упознавање са географским положајем града, спортским центрима; упознавање града Београда, културно-историјских споменика у Београду; тимски рад; активно учење; библиотека-извор знања.

1.2. Реализација планираних активности

Активности су текле по плану. Једини проблем је представљала нередовност похађања наставе појединих ученика. Наставници су пружали пуну подршку ученицима у потрази за одговорима.

1.3. Приказ добијених резултата и продуката пројекта

Чланови тима за реализацију пројекта заједнички су оценили постигнућа ученика као веома успешна. Ученици су знали одговор на 90% од понуђених 60 питања. Веома је интересантно да ниједан од ученика није имао записане одговоре, тзв. „пушкице“. Такмичење је протекло у доброј атмосфери.

1.4. Вредновање пројекта

Акцијом школског библиотекара ученици су на забаван и истраживачки начин научили најзначајније и најрепрезентативније податке о граду у којем живе, што је и био циљ овога пројекта. Научили су да деле знање, да истражују, да сарађују, да буду тим.

Научили су да раде и радом дођу до знања. Посећивали су библиотеку свакодневно, схватили значај школске библиотеке као центра за информисање. Комуницирали су са наставницима и међусобно, а та комуникација је била у служби знања.